

Alcoi, ciutat i patrimoni: jornades de debat. Novembre de 1999
Organitza: Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics
Patrocinen: Ajuntament d'Alcoi i Caja de Ahorros del Mediterráneo

De vegades, en aquest País tan especial, passa allò que deuria ser normal: que quan parlem de patrimoni, no sols projectem la mirada en allò històric-artístic sinó, també, en el documental. Els companys del Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics han tingut la sensibilitat, doblement meritòria, des d'unes circumstàncies difícils, de convocar i organitzar amb gran correcció unes jornades que, partint de l'anàlisi de la nova Llei de Patrimoni Cultural Valencià, han debatut, amb l'ajut de professionals i responsables públics, l'estat del patrimoni en les seues vessants urbana, arqueològica i documental.

Centrant-nos en allò que, supose, interessarà més als nostres lectors, caldrà referir la jornada del vint de novembre, la qual va ser inaugurada per Joan Boadas Raset, arxiver municipal de Girona. El títol de la seua ponència va ser el de *Patrimoni documental: estratègies per a la seua dinamització*. Partint de la inevitabilitat dels equipaments per als documents, el convidat d'honor remarcà prèviament la doble vessant de la majoria dels arxius, administrativa i cultural, per a centrar-se, sobretot, en la segona. Abans d'entrar en matèria, però, no oblidà de reivindicar la necessitat d'un major reconeixement professional. No tant un autoreconeixement, que també, com, sobretot, una correcta coneixença de les nostres funcions en el si de la societat.

Afortunadament, els seus plantejaments pel que fa l'acció cultural, no foren repetitius ni de manual. Partia d'una llarga i concreta experiència i no tenia cap inconvenient en 'recordar' aspectes tremendament bàsics i elementals però que molt sovint oblidem en el nostre quefer quotidià. Després d'una anàlisi i valoració de les actuacions culturals dels arxius catalans en els darrers anys (tríptics, revistes, jornades, serveis educatius, exposicions, etc), Boadas arribava a la conclusió que calia fer-se preguntes molt senzilles abans d'emprendre alguna d'aquestes activitats de forma mecànica o mimètica: què faig, com, perquè, per a qui i amb qui. Una planificació correcta evitaria molts esforços balders. A més a més, ens conduiria a pensar més en la ciutadania, en els destinataris de les nostres accions (el nostre públic), més que no en el propi lluíment, bé siga personal o institucional. Tot i que organitzativament és més complicat, aconsellava emprendre accions conjuntes entre diversos col·lectius professionals, institucions, empreses... ja que la suma d'esforços podia multiplicar l'efectivitat benèfica. A la fi, concretava les seues propostes en un decàleg, del qual destacaríem la necessitat d'avaluar els resultats (l'impacte i l'acceptació) o la necessitat de desenvolupar propostes rigoroses però no sinònimes d'avorriment, d'elitisme o d'opacitat.

La segona part del matí fou dedicada al debat, en el qual

participaven com a convidats Vicent Gil Vicent (president de la gestora de l'Associació d'Arxivers Valencians), Josep Lluís Villacañas Berlanga (Director General del Llibre i Coordinació Bibliotecària), Francesc Carbonell Gras (regidor de cultura d'Alcoi) Àlvar Garcia Gimeno (Arxiver Municipal de Gandia) i Àngel Beneito Lloris, President del CAEHA i coordinador de la taula. Hi havia dues possibles lectures de la convocatòria: la més local, amb la intenció de sensibilitzar els polítics alcoians en el tema, i la més general. Potser hi havia una certa expectació pel fet que era la primera intervenció pública sobre arxius de l'actual director general del ram i comptava amb el contrapés del president de la nova AAV. No hi hagué, tanmateix, debat entre aquestes instàncies. Vicent Gil s'estimà més centrar-se en la novedositat de les estratègies de difusió del patrimoni a Vila-real, en les webs interactives i el mecenatge de l'empresarial. Àlvar Garcia, del seu costat, remarcà la importància de dur avant una política territorial d'arxius, la qual cosa hauria de permetre que els pobles menuts tinguin ateses les seues necessitats i la Generalitat, del seu costat, dispose d'un poderós instrument d'actuació pertot arreu del País.

Els arxivers presents atorgaren a Villacañas un ample marge de confiança a l'espera dels resultats concrets de la seua política. El director general, del seu costat, presentà l'esborrany d'un reglament del sistema valencià d'arxius, el qual es troba en procés de discussió al si de l'AAV. Tot i això, va reconèixer els greus problemes que els arxius pateixen i el fet que es troba en una etapa prèvia en la que és menester molta pedagogia i la regulació professional dels arxivers. Va plantejar al respecte la possibilitat de creació d'un col·legi d'arxivers, bibliotecaris i documentalistes, la qual cosa, sembla, no s'ha aconseguit dur a terme en altres comunitats autònomes. El regidor d'Alcoi, del seu costat, es va dedicar a valorar la complexitat i omnipresència del factor cultural en la ciutat del futur; però no va entrar en qüestions referides al patrimoni. Això mateix contrastava, és clar, amb la llarga taula reivindicativa que Àngel Beneito havia presentat només començar.

Tot plegat, la iniciativa ha estat positiva: sembla que alguna cosa es meneja en el món dels arxius valencians. L'AAV comença a tenir una presència pública i, sobretot, es troba abocada a vehicular les inquietuds del món professional de cara a l'administració, tot plantejant alternatives. Esperem, doncs, que una vegada consolidada la seua etapa fundacional, guanye en solidesa i presència pública.

✎ **Jesús E. Alonso**

Arxiu Històric de la Ciutat de Gandia